

**INSTRUKS FOR
VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I
NORSK
POLARINSTITUTT**

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 1. januar 2017

Oslo 20.12.2016

departementsråd

1. Formål

Instruksen inneholder grunnleggende krav til etatens virksomhets- og økonomistyring. Instruksen beskriver samfunnsoppdrag, myndighet og ansvar, samt administrative krav til Norsk Polarinstitutt. Økonomiforvaltningen skal følge "Reglementet for økonomistyring i staten" og Finansdepartementets bestemmelser om økonomistyring i staten med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruksen. Norsk Polarinstitutt skal kunne dokumentere interne rutiner og prosesser i instruks, retningslinjer og rutinebeskrivelser. Instruksen er bygd opp som et supplement til økonomiregelverket, og må ses i sammenheng med de årlige tildelingsbrevene og styringsdialogen for øvrig.

2. Norsk Polarinstitutts myndighets- og ansvarsområde

Norsk Polarinstitutt er et ordinært forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet.

Norsk Polarinstitutt skal arbeide for å oppnå de klima- og miljøpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop 1 S. Norsk Polarinstitutt har et særlig ansvar for å nå klima- og miljømålene på de områdene hvor instituttet har myndighet og juridiske virkemidler.

Norsk Polarinstitutt skal gjennom forskning, analyser, utredninger, rådgivning, resultatoppfølging og kommunikasjon/ formidling bidra til å nå miljømålene også på de øvrige områdene. De spesifikke målene, prioriteringene, styringsparameterne og oppdragene som Norsk Polarinstitutt skal gjennomføre det enkelte år blir gitt i de årlige tildelingsbrevene.

2.1. Norsk Polarinstitutts rolle og hovedfunksjoner

For å medvirke til å nå de nasjonale klima- og miljømålene og ivareta sitt samfunnsoppdrag skal Norsk Polarinstitutt utøve følgende funksjoner:

Myndighetsutøvelse

- Behandle meldinger og søknader etter Antarktiskforskriften.

- Kontrollere at norsk aktivitet i Antarktis skjer i tråd med Antarktisorfskriften.
- Behandle søknader om dispensasjon fra forskrift om Bouvetøya naturreservat og forskrift om ferdselsbegrensning på Bouvetøya.

Faglig rådgiver og iverksetter

Etaten skal med basis i sin samlede kompetanse:

- Være faglig og strategisk rådgiver overfor den sentrale forvaltningen i polarspørsmål bl.a gjennom deltagelse i Polarutvalget, deltakelse i den norske delegasjonen til ATCM, CEP og CCAMLR.
- Bidra til å fremme norske interesser og synlighet på Svalbard.
- Følge opp avtalen av 2015 med Utenriksdepartementet. Norsk Polarinstitutt skal bidra til å øke Utenriksdepartementets evne til å imøtekomme andre lands ønske om samarbeid og samtidig ivareta norske interesser på en best mulig måte.
- Være faglig og strategisk rådgiver for Miljødirektoratet, Riksantikvaren og Sysselmannen i polarspørsmål.
- Ved forespørsel gi faglig støtte til sekretariatet for Svalbards miljøvernfond i vurdering av søknader.
- Gjennomføre prioriterte tiltak i nasjonal og sirkumpolar handlingsplan for isbjørn, forvaltningsplanene for verneområdene og handlingsplan fremmede arter mv.
- Arbeide for å utvikle fjernmåling som kostnadseffektivt redskap for miljøkartlegging og miljøovervåking.
- Drifte forskningsstasjoner på Svalbard (Sverdrupstasjonen og Zeppelinstasjonen) og i Antarktis (Troll og Tor) samt stasjonen på Bouvetøya, og bidra til koordinering av utviklingen av Ny-Ålesund som den sentrale polare forsknings- og miljøovervåkingsplattformen i Europa.
- Stimulere nasjonal og internasjonal forskning på Svalbard gjennom å yte forskningsservice/ logistikkstøtte.
- Forvalte og tilrettelegge et historisk polarmateriale i form av faglitteratur, fangstdagbøker, bildemateriale og gjenstander.
- Være det sentrale datasenteret for miljøkunnskap om polarområdene og gjøre egne miljødata og publiserte forskningsdata tilgjengelige for videre bruk.

Kunnskapsutvikling

Norsk Polarinstitutt skal med sine ressurser bidra til å dekke miljøforvaltningens kunnskapsbehov og utvikle og vedlikeholde en god kunnskapsbase for sin faglige og strategiske rådgivingsoppgave. Norsk Polarinstitutt må kontinuerlig vurdere behovet for økt eller revidert kunnskap om aktuelle problemstillinger innenfor sine ansvarsområder og sørge for nødvendig rapportering av fakta. Etaten skal:

- Styrke kunnskapsgrunnlaget på områder der miljøforvaltningen har et direkte forvaltningsansvar i nord- og polarområdene eller har en helt sentral pådriverrolle i internasjonale prosesser.
- Frembringe og tilrettelegge miljøfaglig kunnskap som grunnlag for videreutvikling av virkemidler og tiltak i miljøvernforvaltningen av Svalbard, og for Miljødirektoratet og Sysselmannens løpende forvaltning og saksbehandling på miljøområdet på grunnlag av etatenes definerte kunnskapsbehov.
- Bidra til utvikling og oppfølging av relevant forskning. Det skal særlig legges vekt på

oppfølging av relevante programmer i Forskningsrådet og arbeidet med utvikling av strategiske satsinger i miljøforvaltningen i tillegg til egen forvaltningsrettet forskning og overvåking i Arktis og Antarktis innenfor fagområdene klima, naturmangfold og miljøgifter, og opprettholde lange måleserier knyttet til en rekke sentrale miljøtemaer i polarområdene.

- Ha oversikt over projeksjoner og prognoser for sannsynlig, framtidig utvikling i miljøtilstanden gitt ulike utviklingsbaner for viktige påvirkningsfaktorer som klimaendringer og havforsuring.
- Sørg for nødvendig overvåking av utviklingen i miljøtilstanden. For alle overvåkingsprogram skal muligheten for bruk av ny teknologi vurderes, f. eks. automatiske målestasjoner, satellitter etc. Vurderingen bør skje i samarbeid med andre kompetente virksomheter og etater. Mulighetene for sambruk av data og måleutstyr skal være en del av vurderingen.
- Utvikle, revidere og lede overvåkingssystemer, herunder MOSJ, i Arktis og Antarktis.
- Utføre topografisk og geologisk kartlegging på Svalbard og i norske biland, herunder oppmåling i felt samt produksjon av kartprodukter, og videreutvikle og drifte digitale kartløsninger på nett.
- Bidra til nødvendig kartlegging, samt sikre distribusjon av miljø- og kartdata, god samordning av kartleggingsaktiviteter og kvalitetssikring av data.
- Ha ansvaret for å samordne innhenting, kvalitetssikring, dokumentasjon og levering av miljødata og miljøinformasjon innenfor sine ansvarsområder i henhold til de tidsfrister som er satt for bruken av data (bl. a. miljøstatus.no, Norge digitalt, konvensjoner osv.). Instituttet skal delta i faglige nettverk, prosesser og fora, og skal slutte opp om arbeidet med fellesløsninger for miljødata og legge dette til grunn for egne fagsystemer der det er relevant. Miljødirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata i miljøforvaltningen, og vil ta de nødvendige initiativ.

Formidling

- Norsk Polarinstitutt skal legge vekt på å formidle pålitelig, aktuell og forståelig miljøinformasjon til allmennheten gjennom ulike kanaler. Hovedkanalen for informasjon om miljøets tilstand og utvikling skal være miljøstatus.no, der Miljødirektoratet har rollen som hovedredaktør. Det skal i tillegg satses på etatens egne nettsider og aktiv mediekontakt.
- Bidra til utvikling av kommunikasjon og formidling i Framsenteret, og til utstillinger og formidling i besøkssenteret Polaria i Tromsø.
- Formidle polarhistorie og ivareta sin polarhistoriske samling av bøker og gjenstander.

Internasjonale klima- og miljøoppgaver

- Bidra til, og delta i relevante internasjonale prosesser knyttet til miljø i nord – og polarområdene.
- Delta aktivt i internasjonale fora som arbeider for å styrke kunnskapsgrunnlaget for miljøforvaltningen i nord – og polarområdene.

Andre ansvarsområder og langsiktige oppgaver

I det følgende gis en overordnet oversikt over de faste oppgavene Norsk Polarinstitutt skal ivareta som ikke er dekket tidligere.

Resultatområde Naturmangfold

- Delta i sekretariatet for – og bidra aktivt i arbeidet under Faglig forum for helhetlig forvaltning av norske havområder.
- Bidra aktivt i arbeidet med kunnskapshenting og videreutvikling av helhetlige forvaltningsplaner for havområdene.
- Vurdere miljøtilstanden i Barentshavet og arktiske havområder.
- Vurdere behov for tiltak for å beskytte miljøet i arktiske havområder mot påvirkning fra nye aktiviteter.
- Bidra til at miljøhensyn ivaretas i konsekvensutredninger og konsesjonsrunder i petroleumsvirksomheten.

Resultatområde Forurensning

- Være faglig rådgiver for Kriseutvalget for atomberedskap og stille logistikkressurser til rådighet ved atomulykker i nordområdene.
- Delta i rådgivende gruppe for prioritering av innsats ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning.
- Levere grunnlagsdata knyttet til kartlegging av nye miljøgifter i Arktis som grunnlag for innspill til Stockholm-konvensjonen.
- Etter oppdrag fra Miljødirektoratet, bidra med innsamling av arktisk prøver til Miljøprøvebanken og delta i ekspertgruppen for Miljøprøvebanken.

Resultatområde Klima

- Bidra til å øke kunnskapen om historisk-, nåtids- og framtidig klimautvikling i polarområdene.
- Bidra til økt forståelse av viktige klimaprosesser i polarområdene.
- Bidra til kartlegging og prognose av klimaeffekter i polarområdene.

Resultatområde Polarområdene

- Delta i nasjonalt fagråd for isbjørn og i det bilaterale norsk-russiske nettverkssamarbeidet om isbjørn.
- Bidra i BarentsWatch.

Oppgaver på tvers av resultatområdene

- Være Norges hovedprodusent av topografiske og geologiske kart som dekker norske polarområder ved å publisere kart i både digitalt og trykket format.
- Følge opp delingsplikten etter geodataloven gjennom deltakelse i Norge digitalt samarbeidet.
- Sikre at alle publiserte forsknings- og miljødata fra Svalbard, Antarktis og nordlige havområder dokumenteres og arkiveres, for å sikre mulighetene til nå- og framtidig bruk.

- Gjøre alle data tilgjengelig for videre bruk gjennom digitale tjenestegrensesnitt (API) på data.npolar.no, og visualisere relevante miljø- og forskningsdata gjennom digitale karttjenester og andre digitale presentasjonsformer.
- Delta aktivt i: det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet, det norske arbeidet under Arktisk råd og i samarbeidet under Antarktistraktaten og Miljøprotokollen, herunder delta på de årlige konsultative møtene (ATCM).
- Foreta oppnevning av medlemmer til SCAR, og delta i den internasjonale vitenskapelige komiteen for Antarktiskforskning (SCAR).
- Være et internasjonalt kontaktpunkt i polarsaker og formidle kontakt mellom norske og internasjonale fagmiljøer.
- Være vertskap for internasjonale sekretariater på klima og miljøområdet.
- Delta aktivt i forskningssamarbeid og kunnskapsoverføring med relevante nasjoner bl.a. for å øke kunnskapen om de globale miljø- og klimautfordringene.
- Delta aktivt i Ny-Ålesund Science Managers Committee (NySMAC) og utvikling av flaggskipprogrammene i Ny-Ålesund.

Administrasjon:

- Systematisk utvikle og vedlikeholde beredskapsplanverk på grunnlag av risiko og sårbarhet, Nasjonalt risikobilde, og erfaring fra øvelser og hendelser – herunder være forberedt på å håndtere bortfall av egne lokaler, strøm og IKT.
- Vurdere og iverksette forebyggende beredskapsmessige tiltak som avbøter manglende robusthet i kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner som er nødvendig for å opprettholde samfunnets grunnleggende behov og befolkningens trygghetsfølelse.
- Ivareta de grunnleggende prinsippene for arbeidet med samfunnssikkerhet, henholdsvis ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet.
- Utarbeide en helhetlig plan for øvelsesvirksomheten. Delta i eller arrangere to øvelser årlig med utgangspunkt i vurderinger av risiko, sårbarhet eller hendelsesutfordringer.
- Varsle sikkerhetsleder i Klima- og miljødepartementet og rapportere til Nasjonal sikkerhetsmyndighet om sikkerhetstruende hendelser.
- Øvelser og hendelser skal evalueres og følges opp gjennom en egnet tiltaksplan. Alle punkter i tiltaksplanen skal følges opp og effekten skal vurderes, før utkvittering kan skje gjennom en ledelsesforankret vurdering. Resultater av oppfølgingen etter større øvelser og hendelser skal oversendes departementet.
- Følge opp IKT-strategien og rapportere på avvik.

3. Fullmakter

3.1. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av driftsbevilgninger som stilles til disposisjon for Norsk Polarinstitut i tildelingsbrevet. Oppretting og inndragning av stillinger skal skje i samsvar med bestemmelsene i tjenestemannsloven og hovedavtalen i staten. Opprettelse av stillinger som forutsetter at den tilsatte blir beskikket av Kongen i statsråd, skal fremmes Klima- og miljødepartementet.

3.2. Fullmakt til å avgjøre søknader om dekning av utgifter ved flytting fra utlandet

Norsk Polarinstituttt delegeres fullmakt til å avgjøre søknader om dekning av utgifter ved flytting fra utlandet. Sakene behandles iht. *administrative bestemmelser om flytting til/fra utlandet*, fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (tatt inn i Statens personalhåndbok).

3.3. Myndighet til å avgjøre erstatning til tilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler

Med hjemmel i pkt. 4 i kgl. res. av 10. juni 1983 delegerer Klima- og miljødepartementet myndighet til Norsk polarinstituttt til å avgjøre erstatning til tilsatte ved evt. skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Det vises til brev av 4. mai 2015 for fullstendig(e) redegjørelse og forutsetninger.

4. Styringsdialog og rapportering

Styringsdialogen mellom departementet og Norsk Polarinstituttt skal gjennomføres i samsvar med "Prinsipper for etatsstyring i miljøforvaltningen", og i henhold til Reglementet og Bestemmelsene. Hovedelementet i styringsdialogen er tildelingsbrevet. Styringsdialogen skal dokumenteres.

5. Virksomhetens regnskapsprinsipp

Norsk Polarinstituttt skal føre regnskapet etter kontantprinsippet.

6. Virksomhetsledelsen

Direktøren er virksomhetsleder for Norsk Polarinstituttt og har det overordnede ansvaret for at virksomheten er i samsvar med lover, forskrifter, etiske retningslinjer og andre forordninger knyttet til Polarinstitutttets virksomhet. Direktøren har ansvar for at Instituttets økonomi- og virksomhetsstyring er i samsvar med tildelingsbrevet, Reglementet og denne instruksen.

Dersom direktøren oppretter en særskilt intern revisjonsenhet eller ønsker å kjøpe en slik tjeneste fra konsulenter, skal oppgavene presiseres i særskilt instruks som skal foreligge samtidig med opprettelsen. Departementet skal ha kopi av instruksen.

6.1. Miljøledelsessystem

Instituttet skal ha et miljøledelsessystem. Som del av dette skal etaten vurdere klima- og miljømessige konsekvenser av anskaffelser og livsløpskostnader i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser.

6.2. Instruks om avhending av statlig eiendom m.v

Forslag om salg av statlig fast eiendom fremmes for Klima- og miljødepartementet og behandles i samsvar med instruks om avhending av statlig eiendom fastsatt ved Kgl. res. av 19. desember 1997 (FAD).

6.3. Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt for avhending av materiell som tilhører staten.

For utrangering, kassasjon og avhending av materiell og utstyr som tilhører staten, følges reglene fastsatt i Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt avhending av materiell som tilhører staten, Endret ved kgl. res. av 18. desember 1987.

